

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

A Relationship between School Administrator Skills and Teachers' Core Competency under Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office

ชัยวัช สุริก¹ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ²

Chaitawat Surikon and Pimolpun Phetsombat

Received: September 30, 2021

Revised: October 24, 2021

Accepted: October 24, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับสมรรถนะหลักของครู และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 285 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะหลักของครู อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สมรรถนะหลักของครู

Abstract

The objectives of this research paper were to study 1) the level of school administrators' skills; 2) teachers' core competency level; and 3) the relationship

¹⁻² มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Corresponding author, e-mail: chaitawat_s@mail.rmutt.ac.th, Tel. 081-0644802

between school administrators' skills and teachers' core competency under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. This study was a quantitative research. The sample group used in this research was 285 teachers under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office for the academic year 2021 by using *cluster* random sampling. A tools used was A 5-level estimation scale questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The results of the research found that 1) the school administrators' skills were at the high level; 2) the teachers' core competency was at a high level; and 3) the relationship between the school administrators' skills and the teachers' core competency under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office was a very positive correlation with a statistically significant level of .01.

Keywords: skills, school administrators, teachers' core competencies

บทนำ

สภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน ที่นานาประเทศทั่วโลกต้องใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ทั้งในด้านความร่วมมือ และการแข่งขันด้านสินค้าบริการและบริการ เพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของประเทศ โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ที่มีการเปิดเสรีด้านการค้าและการบริการ เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งประเทศทั่วโลกต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพเทียบมาตรฐานสากลและกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนากำลังคนสู่มาตรฐานสากล คือ การพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework: NOF) โดยใช้ระบบคุณวุฒิเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคลที่เชื่อมโยงคุณวุฒิการศึกษา กับการเทียบโอนประสบการณ์ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่างการศึกษาในระดับต่าง ๆ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้คนไทยที่อยู่ในวัยแรงงานมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งการมองเห็นถึงเส้นทางการเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างชัดเจน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556, น.ก)

การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การใช้ทักษะในการบริหารจัดการงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการใช้ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในการบริหารงานสถานศึกษา Thelbert L. Drake, William H. Roe (1986) ได้แสดงทัศนะว่า ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารมี 3 ประการ ตามแนวคิดของ Robert Katz (1995) ได้แก่ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางความคิดรวบยอด นอกจากนี้ ทักษะการบริหารงานทั้ง 3 ทักษะที่กล่าวมาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความชำนาญใน

ทักษะด้านอื่น ๆ อีก โดยเฉพาะทักษะทางการศึกษาและการสอน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้จักการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนในโรงเรียนที่รับผิดชอบเป็นอย่างดีและสิ่งที่สำคัญ ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะทางความรู้ความคิดเสียก่อน จึงจะสามารถพัฒนาทักษะด้านอื่นได้ ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามี 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะการศึกษาและการสอน ทักษะด้านมนุษย และทักษะความคิดรวบยอด นอกจากนี้ ในสภาพการณ์ทางการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูยังเป็นสิ่งที่ต้องมีการพัฒนาค่อนข้างมาก กล่าวกันว่าการพัฒนาครูนั้นนอกจากจะพิจารณาบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงแล้วจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะครูด้วย สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทำให้ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมาประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านการพัฒนาครูบางประการ จากผลการศึกษาวิจัยที่ยืนยันว่า การพัฒนาครูยังขาดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพราะงบประมาณจำกัดไม่ตรงกับความต้องการของครู และขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนา และยังพบว่า การพัฒนาครูในปัจจุบันยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ จะจัดโครงการพัฒนาครูเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556) และจากรายงานการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) กระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .88, p < .01$) (ลลนา วิชัยชิตะ, 2563) เพื่อให้เกิดกระบวนการในสนับสนุนส่งเสริม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนความรู้ความสามารถของครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา และสร้างความเข้มแข็งให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนและจริงจัง จึงได้ปรับระบบการพัฒนาครู ตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพ และสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบและวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยศึกษาระดับของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู ตลอดจน

ความสัมพันธ์ของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง พัฒนา ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมุ่งเน้นศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) 2) ทักษะมนุษย์ (Human Skills) 3) ทักษะการคิดรวบยอด (Conceptual Skills) 4) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) 5) ทักษะการศึกษาและทักษะการสอน (Educational and Instructional Skills) และสมรรถนะหลัก (Core Competency) ทั้ง 5 สมรรถนะ ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยศึกษาระดับของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู ตลอดจนความสัมพันธ์ของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยถามเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ซึ่งมี 5 ทักษะ ดังต่อไปนี้คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) 2) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) 3) ทักษะด้านการคิดรวบยอด

(Conceptual Skills) 4) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) 5) ทักษะด้านการศึกษา และทักษะการสอน (Educational and Instructional Skills)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประกอบไปด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการ ปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

ค่าความเชื่อมั่น

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน กับครูที่ ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย แล้วนำมาหา ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach) พบว่า ตอนที่ 2 มีค่า .946 และ ตอนที่ 3 มีค่า .904

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ Robert V. Krejcie & Daryle W. Morgan (1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไป ตามอำเภอของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 285 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,020 คน ข้อมูล ณ 20 พฤษภาคม 2564 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก, 2563)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha)
2. สถิติที่ใช้ในการบรรยายลักษณะของข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่า ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์ สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: (r)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากงาน บัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาต เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครนายก

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยการติดต่อขอความร่วมมือจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับโรงเรียน

ในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งแนบซองเปล่าเพื่อความสะดวกในการส่งกลับมายังผู้วิจัย ในกรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่สะดวกส่งเอกสารมายังผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ใช้ QR Code ในการสแกนตอบแบบสอบถาม เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับจำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไป วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ของการสอบแบบสอบถามและลงรหัส (Coding) แล้วนำมาจัดระบบและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบของตาราง ประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561)

3. แบบสอบถามระดับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561)

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: (r) โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2552)

สรุปผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 88.43 เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 70.53 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 43.16 มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน

226 คน คิดเป็นร้อยละ 79.30 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 37.89 และทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดรวบยอด (Conceptual Skills) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ส่วนทักษะด้านการศึกษาและทักษะการสอน (Educational and Instructional Skills) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. สมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r = 0.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) กับทักษะด้านการศึกษาและทักษะการสอน (Educational and Instructional Skills) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.987 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) กับทักษะด้านมนุษย (Human Skills) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.976 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) กับการบริการที่ดี (Service Mind) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.306 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะด้านการคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) และทักษะด้านการศึกษาและทักษะการสอน (Educational and Instructional Skills) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้เทคนิคและวิธีในการปฏิบัติงานบริหารอย่างหลากหลาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของบริบทงานนั้น ๆ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เรียนรู้ตลอดเวลา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการวิเคราะห์สถานศึกษาจากองค์ประกอบภายในองค์กร เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาของสถานศึกษา และสามารถปรับตัว ปรับปรุง และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัตดาว สาระกุล (2561) พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมณีรัตน์ คำจำปา (2558) พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ Robert Katz (1995) ได้กล่าวไว้ว่าทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ มี 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิควิธี หมายถึงความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะกิจกรรม ใจกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธีการกระบวนการดำเนินการหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะภายในส่วนร่างกายด้วย 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะสมาชิกของกลุ่ม และสร้างความร่วมมือกับกลุ่มในฐานะผู้นำ รวมถึงเข้าใจความต้องการของคนอื่น และกระตุ้นคนอื่นในองค์การหรือหน่วยงานให้มีส่วนร่วมในการวางแผน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย และ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจหน่วยงานที่สังกัดในทุกลักษณะ และทุกขั้นตอนอย่างละเอียด สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การหรือหน่วยงานได้อย่างชัดเจน

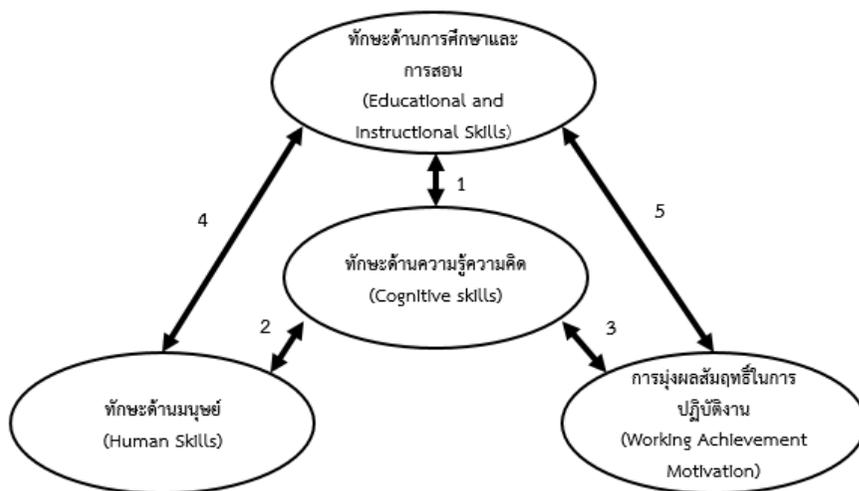
2. สมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู มีการแสวงหาโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ต่อยอดและพัฒนาจากองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเกิดประสิทธิผลที่ดีเยี่ยม มีความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ มีการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม มีการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม จาริดและประเพณี โดยตระหนักถึงจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญ์วรา ผลเจริญ (2559) พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชินกมล ประสาทร์ และอมรรัตน์ สนั่นเสียง (2560) พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2560) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ บริหารงานแบบบูรณาการให้เข้ากับสภาพปัจจุบันและบริบทของสถานศึกษา แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ มีความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิด และปัญญาในการบริหารงานภายในสถานศึกษา สามารถส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เรียนรู้ตลอดเวลา ใช้สื่อการเรียนการสอน การพูด การอธิบาย เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดเทคนิค กระบวนการ วิธีการได้อย่างเหมาะสม

สามารถจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนได้ดี บริหารงานโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับภารกิจ สังคม และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของควาี เจริญจิตต์ (2557) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิทย์ จันท์ศิริสิริ (2560) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักทั้ง 5 ด้าน ของข้าราชการครูกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา แซ่เตียว (2559) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.720$) กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก จะส่งผลให้สมรรถนะหลักของครูก็จะอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่มีผลเชิงบวกสูงสุด 5 อันดับแรก ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่มีผลเชิงบวกสูงสุด 5 อันดับแรก

จากรูปภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่มีผลเชิงบวกในระดับสูงที่สุด 5 อันดับแรก ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) กับทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.987 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) กับทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.976 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) กับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.975 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) กับทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.974 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) กับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.970 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครูในด้านต่าง ๆ มากที่สุดถึง 3 ด้าน ประกอบไปด้วย 1. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) 2. ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) และ 3. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)

นอกจากนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) ยังมีความสัมพันธ์กับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครูในด้านต่าง ๆ มากถึง 2 ด้าน ประกอบไปด้วย 1. ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) 2. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูและสมรรถนะประจำสายงาน

2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบโมเดลการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู และสมรรถนะประจำสายงาน

3. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) กับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)

4. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านมนุษย (Human Skills) กับการบริการที่ดี (Service Mind)

5. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารด้านทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills)

6. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาตนเอง และใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารงานในสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

3. ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขสมรรถนะหลักของตนเองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัญญ์วรา ผลเจริญ. (2559). การศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 1. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.

คาวี เจริญจิตต์. (2557). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ชินกมล ประสาทร์ และอมรรัตน์ สนั่นเสียง. (2560). การศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2552). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย ฉบับปรับปรุง. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.

- ทัตดาว สาระกุล. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 31(100), 144-158.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). *การวิจัยทางการบริหารศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- มณีนรัตน์ คำจำปา. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงาน*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลลนา วิชัยชิตะ, วรณวิศา สีนุสรณ์ คล้ายจำแลง และสุชาดา นันทะไชย. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 12(3), 60-69.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564*. (อัดสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์การศึกษา: ระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ. 2551-2555)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). การพัฒนาวิชาชีพครูสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2. ใน *การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่ 2*. (น. 2-4). แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1-2.
- อุษา แซ่เตียว. (2559). *ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Drake, T. L. and Roe, W.H. (1986). *The Principalship*. (3rd ed). New York: Macmillan.
- Katz, R. L. (1995). Skill of an Effective Administrator. *Harvard Business Review*, 33(1), 31-42.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.